

Vejledning om kammeradvokatorordningen

Oktober 2008

| Indhold | |
|---|---|
| Indledning | 2 |
| Hvilke statsinstitutioner er omfattet af aftalen? | 2 |
| Hvilke opgavetyper omfatter aftalen? | 2 |
| Anden advokatbistand end Kammeradvokaten | 3 |
| Kammeradvokatens salærer | 3 |
| Salærafregningen | 3 |
| Offentliggørelse af Kammeradvokatens udtalelser | 4 |
| Habilitetskrav | 4 |
| Forholdet til Folketinget | 6 |
| Ansvarsbegrænsning | 6 |
| Årsberetninger | 7 |
| Kontakt | 6 |

Indledning

Finansministeriet har på statens vegne indgået aftale med kammeradvokat Karsten Hagel-Sørensen, advokatfirmaet Poul Schmith, om vilkårene for hvervet, som omfatter alle retssager og andre advokatopgaver, herunder juridisk rådgivning, for samtlige statsinstitutioner. Undtaget er kun deciderede "advokatundersøgelser" og statens inkassovirksomhed, ligesom enkelte statslige institutioner er holdt uden for aftalen.

Advokatfirmaet Poul Schmith har også andre klienter end staten, men må ikke påtage sig opgaver, som indebærer risiko for interessekonflikt med staten i noget omfang af betydning, jf. nedenfor om habilitetskrav.

Kammeradvokaten honoreres af staten fra sag til sag med 2/3 af sædvanligt advokatsalær. Herudover modtager Kammeradvokaten et fast årligt honorar for løbende telefonisk og anden kortvarig mundtlig rådgivning. Den type rådgivning er således gratis for de statslige klienter.

Økonomistyrelsen varetager statens relationer til Kammeradvokaten og påser herunder, om honorargrænsen overholdes i forhold til staten som sådan, og om ordningen i øvrigt er økonomisk forsvarlig.

Hvilke statsinstitutioner er omfattet af aftalen?

Begrebet "statsinstitutioner" i kammeradvokataftalen skal forstås som institutioner, der ikke har en formue, der er adskilt fra statskassen. Aftalen omfatter således alle dele af den statslige forvaltning, hvad enten institutionen er undergivet en ministers instruktionsbeføjelse, eller institutionen ledes af et uafhængigt nævn, råd eller lignende.

Herudover vil aftalen kunne benyttes af selvejende institutioner, foreninger og fonde mv., hvis udgifter dækkes ved statstilskud eller lignende eller som modtager kapitalindskud eller anden støtte fra staten, såfremt kapitalindskuddet mv. har en væsentlig betydning for institutionen. De selvejende institutioner mv. er dog frit stillet, om de vil benytte aftalen eller ej.

På samme måde kan aftalen med Finansministeriets godkendelse benyttes af institutioner, der på anden måde har nær tilknytning til staten, samt af aktie- og andre selskaber, hvori staten har en bestemmende indflydelse.

Hvilke opgavetyper omfatter aftalen?

Advokatopgaver i kammeradvokataftalens forstand omfatter alle opgaver, hvortil en statsinstitution ønsker at antage ekstern advokat, hvad enten det sker direkte eller gennem mellemlid, f.eks. en konsulent. Endvidere omfattes opgaver, der traditionelt udføres af advokat, såsom retssager, udformning af kontrakter, udbud, responsa, køb og salg af fast ejendom, selskabsretlige dispositioner, repræsentation i insolvente boer og anden juridisk rådgivning. Advokatopgaver omfatter ikke indhentelse af juridiske responsa eller bistand til udar-

bejdelse af lovforslag hos andre end advokater samt bistand til udformning af tekniske og kommercielle vilkår i kontrakter.

Aftalen begrænser ikke statsinstitutionernes adgang til at udføre juridiske opgaver ved egne ansatte, medmindre det får et omfang, der ændrer aftalens forudsætninger.

Anden advokatbistand end Kammeradvokaten

Kammeradvokatorordningen er baseret på, at Kammeradvokaten som altovervejende hovedregel udfører statens advokatopgaver. Statens institutioner må derfor ikke anvende anden advokatbistand uden forudgående godkendelse fra Økonomistyrelsen i hvert enkelt tilfælde.

Kammeradvokatens salærer

Som nævnt kan Kammeradvokaten kun beregne sig et salær på 2/3 af sædvanligt advokatsalær. Dette salær fastsættes som et rimeligt vederlag med udgangspunkt i arbejdets art og omfang, det ansvar, der er forbundet med sagen, sagsgenstandens størrelse, sagens betydning for klienten, tidsforbruget og det opnåede resultat. Salæret fastsættes således ikke til fx en procentdel af sagens værdi eller som et timevederlag.

Økonomistyrelsen kontrollerer, om Kammeradvokatens salær pr. arbejdstime for statens sager under ét er økonomisk forsvarligt for staten, og de enkelte statsinstitutioner modtager derfor ikke oplysning om Kammeradvokatens tidsforbrug i den enkelte sag.

Statsinstitutionerne har mulighed for at indhente et salæroverslag fra Kammeradvokaten, før en opgave påbegyndes, hvilket kan være hensigtsmæssigt i situationer, hvor det er relevant fx at kunne vurdere, om opgaven i stedet kan udføres af institutionens egne medarbejdere eller om opgavens væsentlighed står i rimeligt forhold til omkostningerne. Ved indhentelse af salæroverslag bør opgaven beskrives så præcist som muligt.

Salærafregningen

I overensstemmelse med principperne i omkostningsreformen er det aftalt med Kammeradvokaten, at løbende sager afregnes kvartalsvis efter følgende principper:

1. Acontoafregning foretages kvartalsvis i den udstrækning, acontosalæret overstiger 100.000 kr.
2. Acontoafregninger foretages med hovedvægten lagt på arbejdets omfang, sagens kompleksitet og faglige sværhedsgrad, det ansvar, der er forbundet med sagen samt sagsgenstandens størrelse. Sagens eventuelle vidererækkende betydning eller principielle karakter indgår først med fuld vægt ved slutafregningen. I retssager kan det endvidere først ved slutafregningen indgå, om sagen er tabt eller vundet.

3. Acontoafregninger foretages i følgende sagskategorier:
- Retssager, idet der dog ikke foretages acontoafregninger i sager, som er berammet til domsforhandling, når der er mindre end 3 måneder til domsforhandlingen.
 - Kontrakter.
 - Fast ejendom.
 - Responsa.
 - Anden rådgivning.
 - Inddrivelse.

Acontoafregningen finder sted inden for en måned efter kvartalets udløb.

Ordningen gælder for sager, der overgives til Kammeradvokaten fra og med 1. juli 2006.

Offentliggørelse af Kammeradvokatens udtalelser

Kammeradvokatens udtalelser eller "responsa" er beregnet på myndighedens interne brug, hvor alle aspekter i den foreliggende sag belyses. Det gælder også eventuelle usikkerheder om den bevismæssige eller retlige bedømmelse under en eventuel retssag. Det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt, at udtalelserne udleveres til andre, hvis der overhovedet er nogen mulighed for, at den sag, et responsum vedrører, kan udvikle sig til en retssag. Dette er et af de hensyn, der ligger til grund for bestemmelsen i offentlighedslovens § 10, nr. 4, og forvaltningslovens § 14, stk. 1, nr. 3, hvorefter retten til aktindsigt ikke omfatter myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager eller ved overvejelse af, om der bør føres retssag.

Kammeradvokatens responsa må derfor ikke offentliggøres eller udleveres til udenforstående, herunder til modparten i en sag, uden at dette på forhånd har været drøftet med Økonomistyrelsen. Det skal understreges, at afgørelsen af, om der skal meddeles aktindsigt, træffes af den pågældende myndighed efter offentlighedslovens regler.

Habilitetskrav

Efter kammeradvokataftalen har Kammeradvokaten pligt til at udføre alle retssager og andre advokatopgaver for samtlige statsinstitutioner. Kammeradvokaten, dennes partnere og medarbejdere må derfor ikke i den øvrige advokatvirksomhed påtage sig opgaver, der indebærer risiko for interessekonflikter med staten i noget omfang af betydning.

Kammeradvokaten har udmøntet denne del af aftalen i et sæt interne retningslinier, der i videst mulige omfang skal sikre, at Kammeradvokatens kontor ikke må frasige sig en foreliggende opgave for en statsinstitution på grund af inhabilitet.

Retningslinierne indeholder følgende hovedpunkter:

1. *Inhabilitet i forhold til opgavens karakter*

Inden for en række områder deltager Kammeradvokaten så intensivt som rådgiver for de statslige myndigheder, at Kammeradvokaten helt må afstå fra at rådgive private klienter. Det gælder blandt andet hele skatte- og afgiftsområdet samt væsentlige dele af sociallovgivningen og telelovgivningen.

Herudover kan Kammeradvokaten konkret have deltaget så meget i udformningen af de regler, en sag drejer sig om, at Kammeradvokaten af den grund ikke bør påtage sig sagen.

2. *Tvister*

Kammeradvokaten kan ikke påtage sig en sag for en privat klient, hvis sagen vedrører en tvist med en statsinstitution, eller hvis der foreligger en ikke ubetydelig risiko for, at sagen vil blive indbragt for en statslig myndighed. Det samme gælder, hvis en sag, som Kammeradvokaten fører for en privat klient, uforudset udvikler sig på en sådan måde, at klientens interesser står i modsætning til statens. I så fald skal Kammeradvokaten opgive sagen for den private klient.

Derimod er Kammeradvokaten ikke afskåret fra at påtage sig en opgave, som omfatter kontakt til statslige myndigheder, fx registrering af selskaber hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, så længe opgaven ikke udvikler sig til en tvist med myndigheden eller i øvrigt er af kontroversiel karakter.

Kammeradvokaten kan ikke påtage sig en opgave for en privat klient, som indebærer, at Kammeradvokaten skal fremføre synspunkter, der strider mod statens interesser eller mod standpunkter, som Kammeradvokaten gør gældende på statens vegne i andre sammenhænge. Kammeradvokaten har i den forbindelse fx besluttet ikke at påtage sig skatterådgivning for private eller entrepris- og udbudssager for andre end ordregivere eller bygherrer, ligesom Kammeradvokaten i sager om ansættelsesret ikke påtager sig sager for ansatte.

3. *Andre offentlige institutioner*

Statsfinansierede selvejende institutioner kan være omfattet af kammeradvokataftalen, jf. ovenfor, men bortset herfra må selvejende institutioner, kommuner og regioner m.fl. anses for at være private klienter i relation til kammeradvokataftalen. Dog adskiller disse institutioner sig fra "almindelige" klienter ved at være underlagt forvaltningsretlige regler, når de udøver offentligretlige funktioner, og der gælder derfor ikke de samme generelle begrænsninger med hensyn til, hvilke opgaver Kammeradvokaten kan rådgive om. Således kan Kammeradvokaten godt rådgive Grønlands Hjemmestyre om skattesager, så længe der ikke foreligger en tvist med de danske myndigheder.

Kammeradvokaten kan dog ikke bistå fx en kommune eller en region i sa-

ger, hvor der er mulighed for klage til en statslig myndighed i medfør af klagebestemmelser i regelgrundlaget, eller hvis der er en konkret grund til at tro, at tilsynsmyndighederne vil blive inddraget i sagen.

4. *Interessekollision mellem statsinstitutioner*

Det antages almindeligvis, at to statsinstitutioner ikke kan føre retssag mod hinanden, fordi staten opfattes som én juridisk person. Der findes dog eksempler på undtagelsestilfælde, men bortset herfra må meningsforskelle mellem statslige institutioner løses ved forhandling og i givet fald eskaleres til højere niveau.

Kammeradvokaten afgiver ikke udtalelse i sådanne sager, når uenighed er konstateret, medmindre begge institutioner beder om Kammeradvokatens bedømmelse.

En særlig situation foreligger, hvor en statslig myndighed tager stilling til en anden statslig myndigheds afgørelser, eller hvor en statsmyndighed er part i en tvist, der afgøres af et statsligt tvistløsende organ. Kammeradvokaten er i disse tilfælde ikke afskåret fra at rådgive den ene af myndighederne, men vil så som hovedregel være afskåret fra at bistå den anden myndighed, også på et senere tidspunkt i sagsforløbet.

Forholdet til Folketinget

Principielt bør vurderinger af retlige spørgsmål i forbindelse med lovgivningsarbejdet i Folketinget foretages af det relevante ministerium og ikke af Kammeradvokaten.

Skulle der dog undtagelsesvis vise sig behov for at indhente en udtalelse fra Kammeradvokaten til forelæggelse for Folketinget vil den omstændighed, at Kammeradvokaten har bistået ved udarbejdelsen af det pågældende lovforslag ikke forhindre, at Kammeradvokaten foretager den ønskede vurdering. Det vil imidlertid være rigtigst at oplyse om det pågældende forhold over for Folketinget.

Ansvarsbegrænsning

Kammeradvokaten er erstatningsansvarlig efter dansk rets almindelige regler for følgerne af fejl, der begås af Kammeradvokaten, dennes aptrnere og medarbejdere.

I lighed med mange andre større advokatfirmaer har Kammeradvokaten efter aftale med Finansministeriet indført en ansvarsbegrænsning for sådanne fejl. Ansvarsbegrænsningens indhold er nærmere beskrevet i en tillægsaftale til kammeradvokataftalen af 29. september 2008.

Ansvarsbegrænsningen angår følgende forhold:

- Ansvaret omfatter ikke indirekte tab, herunder bl.a. driftstab, tidstab, avancetab, tab af data, mistet goodwill og image.
- Ansvaret omfatter ikke bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private.
- Ansvaret omfatter ikke krav rejst i USA eller Canada.
- Ansvaret omfatter ikke hæfelse for andre rådgivere, som Kammeradvokaten efter aftale med klienten har overladt dele af opgaven til, eller som klienten har antaget efter Kammeradvokatens henvisning.
- De samlede erstatningsbeløb for følgerne af én skade kan ikke overstige 75 mio. DKK. Dom følge af én skade anses alle krav, der udspringer af samme fortsatte eller gentagne ansvarspådragende forhold, og uanset om en eller flere af de personer, som Kammeradvokaten hæfter for, har pådraget sig ansvar, og hvad enten en eller flere skadelidte kan gøre krav gældende i anledning af forholdet.

Ansvarsbegrænsningen har virkning for skader, indtruffet efter den 29. september 2008.

Årsberetninger

Til brug for Økonomistyrelsens kontrol med kammeradvokatordningens fordelagtighed afgiver Kammeradvokaten ved udgangen af hvert kalenderår en opgørelse over, hvor mange timer der i årets løb er anvendt på sager for staten af advokater - opdelt i relevante kategorier - og af advokatfuldmægtige. I opgørelsen beregnes ligeledes det gennemsnitlige timesalær i samme år, opdelt på de samme kategorier.

Årsberetningen indeholder desuden en oversigt over statsinstitutionernes årlige udgifter til Kammeradvokaten, opdelt på forskellige sagstyper.

Årsberetningen offentliggøres på Økonomistyrelsens hjemmeside, www.oes.dk, og oplysningerne fra beretningen kan i øvrigt indhentes hos Økonomistyrelsen. Også aftalen med Kammeradvokaten er offentliggjort på Økonomistyrelsens og Kammeradvokatens hjemmesider.

Kontakt

Henvendelse om kammeradvokatordningen, herunder om anvendelse af anden advokatbistand og udlevering af Kammeradvokatens responsa, kan ske til chefkonsulent Henrik Støtt, Økonomistyrelsen, tlf. 33 92 82 40, e-mail: hts@oes.dk.